

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Milana Taubera a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobce: **L. L.**, narozen X, státní příslušnost X, bytem X, zastoupen Mgr. Jiřím Hladíkem, advokátem, se sídlem náměstí 28. října 1898/9, Brno proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra – Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2013, č. j. MV-136137-3/SO/sen-2012,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2013, č. j. MV-136137-3/SO/sen-2012, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů 19 062 Kč, a to do rukou jeho zástupce Mgr. Jiřího Hladíka, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I.
Předmět sporu

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 11. 2012, č. j. OAM-1934-29/PP-2011. Tímto rozhodnutím byla podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, zamítnuta žádost žalobce o povolení přechodného pobytu podaná podle § 87b

téhož zákona (tj. žádost rodinného příslušníka občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie).

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný nejprve shrnul průběh správního řízení. Uvedl, že dne 4. 6. 2010 žalobce podal žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky (její zamítnutí je předmětem přezkumu v nynějším soudním řízení – pozn. soudu). V průběhu řízení jako doklad potvrzující účel pobytu podle § 87b odst. 2 v návaznosti na § 87a odst. 2 písm. b) ve spojení s § 15a zákona č. 326/1999 Sb. byl předložen „Doklad rodinného příslušníka občana EU“, ve kterém paní R. X. potvrzuje, že žalobce je rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a odst. 4 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť žijí společně s jejím synem nezletilým L. J., narozen ..., který je státním občanem České republiky, a mají navzájem trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a její manžel její dítě považuje za své vlastní, stará se o ně, řádně je vyživuje a společně se podílí na nákladech spojených s vedením domácnosti. Později žalobce dále předložil potvrzení s úředně ověřeným podpisem paní C. X., pana T. X. a pana T. Ch., podle kterého žalobce, paní R. X. a L. J. žijí ve společné domácnosti a žalobce pečuje o nezletilého L. jako o vlastního syna. Bylo taktéž předloženo potvrzení, že žalobce je nájemcem bytu, kdy bydlí společně s paní R. X. a nezletilým. Žalobce rovněž předložil rodinné fotografie.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že z centrální evidence obyvatel bylo zjištěno, že otcem nezletilého L. je K. J., narozen X, státní příslušnost Česká republika. Z centrální evidence obyvatel současně bylo zjištěno, že tato osoba je otcem dalších dvou nezletilých dětí. Dále bylo zjištěno, že trestním příkazem sp. zn. 8T 438/2009 ze dne 27. 11. 2009 Obvodní soud pro Prahu 2 uznal K. J. vinným, že dne 19. 11. 2007 se u Úřadu městské části Praha 2 nechal zapsat jako údajný otec dosud nenarozeného dítěte, které bylo následně pojmenováno L. J., v úmyslu legalizovat pobyt matky L. paní R. X. na území České republiky; K. J. tak činil v úmyslu získat neoprávněný majetkový prospěch, a to odměnu nejméně 5 000 Kč.

Žalovaný na základě pospaných skutečností přitakal správnímu orgánu prvního stupně, že se žalobce dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť s vědomím žalobce pan K. J. byl místo žalobce zapsán do rodného listu nezletilého L. Žalovaný má za to, že žalobce si byl plně vědom, že se jemu a jeho manželce na začátku roku 2008 narodil syn.

Jednání žalobce není dle žalovaného v souladu s veřejným zájmem, neboť otec i matka, kteří jsou státními příslušníky jiného státu, se snaží získat oprávnění k pobytu na území ČR za účelem soužití s dítětem, které získalo české státní občanství díky účelovému zapsání občana EU do rodného listu.

II.

Obsah žaloby a související vyjádření

Žalobce v podané žalobě předně namítá, že zákon k zamítnutí žádosti požaduje, aby obcházel zákon sám, nikoli aby byl srozuměn s jeho obcházením ze strany své manželky.

Nadto ani nebylo prokázáno, že by žalobce byl s takovým jednáním ze strany manželky srozuměn.

Žalobce namítá, že nebyla splněna ani druhá zákonná podmínka pro zamítnutí žádosti, tj. že by jednal „s cílem získat povolení k přechodnému pobytu“. L. J. totiž získal české občanství 19. 11. 2007, žalobce však pobytovou žádost podal až téměř tři roky poté – 4. 6. 2010. Úvaha správního orgánu o splnění druhé zákonné podmínky je tak ryze subjektivní, bez bližšího zdůvodnění a nereflektující skutečnost.

Žalobce dále namítá, že mu nebylo umožněno seznámit se se všemi podklady pro rozhodnutí, a to s protokolem o jeho výsledku v řízení o udělení mezinárodní ochrany a s rozhodnutím o ní. Nadto nebyly tyto podklady řádně provedeny jako listinné důkazy (§ 51 a 53 správního řádu).

Žalobce rovněž poukazuje na to, že zákonný důvod pro zamítnutí žádosti [tj. § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb.] byl zvolen ryze formálně, neboť ve skutečnosti je mu vytýkáno, že ve výpovědi uváděl nepravdivé skutečnosti, na což pamatuje jiná skutková podstata.

Závěrem žalobce považuje napadené rozhodnutí za rozporné s právem na rodinný a soukromý život, protože přiměřeností dopadů rozhodnutí se v tomto směru správní orgány nezabývaly. K tomu žalobce poukazuje na to, že s žalobcem i jeho manželkou bylo vedeno řízení o správním vyhoštění, které však právě s ohledem na ochranu rodinného a soukromého života bylo zastaveno. Nepřiměřenost dopadů napadeného rozhodnutí spatřuje žalobce též v časovém odstupu; zatímco rozhodné skutečnosti se měly odehrát v roce 2007, jsou žalobci vytýkány až v roce 2013.

Žalobce navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí.

Ve vyjádření k obsahu žaloby žalovaný v zestručněné podobě parafrázuje odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby.

III.

Posouzení žaloby

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Při jednání, které se u zdejšího soudu konalo dne 13. 9. 2017, setrval zástupce žalobce na dosavadním návrhu i argumentaci. Žalovaný se z účasti na jednání omluvil, přičemž odkázal na své písemné vyjádření k žalobě.

Podle § 87b odst. 1 zákona o pobytu cizinců rodinný příslušník občana Evropské unie, který sám není občanem Evropské unie a hodlá na území pobývat přechodně po dobu delší než tři měsíce společně s občanem Evropské unie, je povinen požádat ministerstvo o povolení k přechodnému pobytu. Definici rodinného příslušníka občana Evropské unie upravuje § 15a zákona o pobytu cizinců. Podle § 15a odst. 4 (nyní odst. 3) zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, „*obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že ... b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.*“. Podle § 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.

Podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ministerstvo žádost zamítne, jestliže žadatel „*se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud ... jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství*“.

Pokud jde námitku mířící na nedostatečné zjištění obcházení zákona ze strany žalobce, lze konstatovat, že obcházení zákona správní orgány spatřují ve stručnosti v tom, že dle jejich přesvědčení pan K. J. byl zapsán do rodného listu za účelem získání českého občanství nezletilého L. J. a následně k využití českého občanství nezletilého pro získání pobytu jak žalobce, tak matky nezletilého.

Zdejší soud v tomto směru vyšel z judikatury Nejvyššího správního soudu, zejména z rozsudku ze dne 27. 9. 2016, 6 Azs 157/2016-32. V něm je vysloveno, že § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců obsahuje sice pouze příkladný výčet nejtýpějších skutkových okolností obcházení zákona, je však zřejmé, že obcházení zákona musí být žadateli o povolení k přechodnému pobytu přičitatelné (arg. „... *se dopustil*“, „*jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství*“), a současně musí být naplněna subjektivní stránka ve vztahu k jednání obcházející zákon ve formě přímého úmyslu (arg. „... *s cílem získat povolení k přechodnému pobytu*“).

V nyní posuzované věci celá konstrukce správních orgánů však spočívá jen na více či méně pravděpodobnostní domněnce, že žalobce se vědomě podílel na tom, že jeho pozdější manželka paní R. X. a pan J. prohlásili otcovství pana J. k tehdy ještě nenarozenému L. s cílem (kvalifikovaný úmysl) získat pobytové oprávnění (mimo jiné) pro žalobce. Přímý důkaz k této konstrukci, resp. k podílu žalobce se však správním orgánům získat nepodařilo, přitom důkazní břemeno, že žalobce se obcházení zákona svým jednáním dopustil, nese logicky ten, kdo to tvrdí, tedy správní orgán. Jinými slovy, ve správním spisu chybí, jakýkoli podklad, který by prokazoval zainteresovanost žalobce v prohlášení otcovství K. J. s cílem získat pro sebe oprávnění k pobytu, tedy správní orgány žádné žalobci přičitatelné jednání obcházející zákon, včetně jeho subjektivní stránky, přímo neprokázaly, pouze se na základě nepřímých důkazů a indicií, jež však netvoří uzavřený kruh, vylučující jinou skutkovou verzi, domnívají, že tomu tak (pravděpodobně) bylo. Pouhá pravděpodobnost však pro závěr o obcházení zákona ve světle citované judikatury nestačí.

Skutečností zůstává, že nezletilý L. J. státním občanem České republiky je a zřejmě bude i nadále, ať už jsou pochybnosti o jeho získání důvodné či nikoliv. Účelem zjednodušených podmínek pro získání pobytového oprávnění jeho rodinnými příslušníky je přitom především ochrana zájmů českého občana, respekt k jeho rodinnému a soukromému životu, na což má ústavně garantované základní právo. Tento účel právní úpravy je nutno vzít v úvahu, což musí mít ten důsledek, že zákonné podmínky pro zamítnutí jinak nárokového pobytového oprávnění jeho rodinnému příslušníku je nutno interpretovat restriktivně. Pro případ obcházení zákona ze strany žadatele o přechodný pobyt dle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců to znamená, že takové jednání musí být žadateli správními orgány bez důvodných pochybností, tzn. spolehlivě prokázáno. Platí to tím spíše, že prokázané obcházení zákona při získání státního občanství nezletilého fakticky znamená trvalé znemožnění získání pobytového titulu pro jeho rodinného příslušníka, jenž se obcházení zákona (s cílem získat povolení k přechodnému pobytu) v minulosti dopustil, neboť kdykoli, při každé další žádosti o povolení k přechodnému pobytu mu bude tato skutečnost, při jinak nezměněných skutkových okolnostech, opakovaně přičítána k tíži. Nemožnost získat pobytový titul se za takové situace podobá trestu za někdejší obejití zákona, jež se nikdy, na rozdíl od mnoha velmi závažných zločinů, nepromlčí, s negativními důsledky pro soukromý a rodinný život nezletilého českého občana, jenž se sám na obcházení zákona nijak podílet nemohl. Lze shrnout, že naplnění skutkové podstaty § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců žalobcem není dostatečně podloženo dosavadními skutkovými zjištěními.

Pokud jde o námitku, že v případě protokolu o výsledku žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany a rozhodnutí o ní měl být proveden důkaz podle § 53 odst. 6 správního řádu, tedy měl být proveden důkaz listinou, soud konstatuje, že tento žalobcův názor nesdílí.

Podle § 50 odst. 1 správního řádu podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.

Citované ustanovení příkladmo vyjmenovává podklady pro rozhodnutí. Mezi nimi vedle např. důkazů zmiňuje skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti. Právě obsah protokolu o výsledku žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany a rozhodnutí o ní považuje soud za podklad rozhodnutí, který je skutečností známou správnímu orgánu z úřední činnosti (v posuzované věci dokonce se jedná přímo o zcela původní poznatek z vlastní úřední činnosti správního orgánu). Nejedná se tak o důkaz (in concreto listinný důkaz), ale právě o poznatek správního orgánu z úřední činnosti. Proto soud uzavírá, že na předmětné podklady se nevztahují ustanovení správního řádu o provádění důkazu listinou.

Soud však přitakává žalobci v tom, že s těmito podklady nebyl ve správním řízení seznámen a nebyla mu dána možnost se k nim vyjádřit. Obsah těchto podkladů mu nepochybně znám být musel, neboť vzešly z řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Cílem § 36 odst. 3 správního řádu však není jen umožnit účastníku řízení se seznámit s vlastním obsahem podkladů rozhodnutí, ale vůbec ho obeznámit s tím, co bude jako podklad pro rozhodnutí použito a k takovému podkladu mu poskytnout příležitost se

vyjádřit. Správní orgán odkazuje na to, že protokol o výsledku žalobce v řízení o udělení mezinárodní ochrany a rozhodnutí o ní jsou ve sběrném archu označeny pod položkou č. 24 a vyjádření účastníka k podkladům chronologicky pod položkou č. 28. Soud shledal, že v „Seznamu spisového materiálu“, který je součástí správního spisu předloženého správním orgánem, je pod č. 24 uveden den 14. 5. 2012, jako typ dokumentu „Rozsudek + CRO + Azyl“, č. j. OAM-1934-24, počet listů 24, přičemž údaj o počtu listů je vepsán přes bílou korekční pásku (to znamená, že původně byl velmi pravděpodobně uveden jiný údaj). Žalobce ovšem soudu spolu s žalobou doložil fotokopii „Seznamu spisového materiálu“, kterou dle svého tvrzení pořídil jeho zástupce při nahlížení do spisu dne 19. 7. 2012 a kde pod položkou 24 je uveden den 14. 5. 2012, jako typ dokumentu „Rozsudek“, č. j. OAM-1934-24, počet listů 8 (pozn.: zvýraznění v rozdílech provedl zdejší soud). Soud tedy vzhledem k právě pospaným skutečnostem shrnuje, že pokud se pod položkou č. 28 s označením dne 23. 7. 2012 zástupce žalobce vyjadřoval k podkladům rozhodnutí, nelze mít za doložené, že se se všemi podklady zástupce žalobce předtím skutečně při nahlížení do spisu mohl seznámit a že se k nim následně mohl vyjádřit.

K žalobní námitce mířící na nepřiměřenost napadeného rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců soud uvádí, že v daném případě zákon neukládá správnímu orgánu povinnost posuzovat dopad rozhodnutí do soukromého a rodinného života žadatele. Správní orgány jsou povinny dopady rozhodnutí do života žalobce a jejich přiměřenost zkoumat jen tam, kde jim to zákon výslovně ukládá. V daném případě byl aplikován § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, u kterého citovaný zákon posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce neukládá a ani nepředpokládá. Z těchto důvodů žalovaný správní orgán tím, že neaplikoval § 174a zákona o pobytu cizinců vytyčujícího meze při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí, nemohl toto zákonné ustanovení ani porušit, přičemž ani soud nenašel zákonný důvod, na základě kterého by měl správní orgán v daném případě postupovat dle § 174a zákona o pobytu cizinců. Na zmíněném nezmění nic ani existence rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 Azs 96/2015-30. Dle citovaného rozsudku by se – stručně řečeno – měly správní orgány zabývat přiměřeností dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života i v těch případech zamítnutí žádosti o povolení k pobytu, ve kterých to zákon výslovně neukládá. Zdejší soud však uvádí, že v citovaném rozsudku byla řešena věc, která byla skutkově odlišná od právě projednávaného případu, a tudíž tam vyslovený právní názor nelze přenést na případ žalobce. I sám Nejvyšší správní soud v tomto svém rozsudku zdůraznil (bod 37), že případ stěžovatele je specifický a závěry v rozhodnutí učiněné nelze zobecnit a bez dalšího aplikovat v jiných věcech.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

Zdejší soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud vyslovil v tomto rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O nákladech řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řízení měl plný úspěch žalobce, a proto soud rozhodl, že žalovaný je povinen zaplatit žalobci na nákladech řízení 19 062 Kč do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku do rukou jeho zástupce.

Výše nákladů řízení o žalobě sestává ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 3 000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) sazebníku poplatků k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Dále z odměny za zastoupení advokátem, jež náleží za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, žaloba, účast na jednání soudu) ve výši 3 100 Kč za úkon dle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) na základě § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tedy celkem 9 300 Kč. Dále k nákladům řízení patří i 3 režijní paušály po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), tedy celkem 900 Kč. Zástupci žalobce přísluší i náhrad nákladů spojených s cestou na ústní jednání z Brna do Prahy a zpět (celkem 400 km a 5 hodin cesty). Zástupce žalobce doložil technický průkaz osobního automobilu s dieslovým motorem, podle něhož činí průměrná spotřeba vozu 4,5 l/100 km. Podle § 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 440/2016 Sb. činí sazba základní náhrady za 1 km jízdy osobním silničním motorovým vozidlem 3,90 Kč a dle § 4 písm. c) vyhlášky činí průměrná cena za 1 l motorové nafty 28,60 Kč. Hotové výdaje spojené s cestovným činí celkem 2 074 Kč. Náhrada za promeškaný čas náleží za 10 započatých půlhodin ve výši 100 Kč za každou započatou půlhodinu [§ 14 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 14 odst. 3 advokátního tarifu], tedy celkem 1 000 Kč.

Jelikož zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH, zvyšují se náklady řízení v rozsahu odměny za právní zastoupení a náhrad ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. o částku odpovídající této dani, tedy 21 % z 13 274, což je 2 788. Celkové náklady řízení tak činí po zaokrouhlení 19 062 Kč (3000 + 9 300 + 900 + 2 074 + 1000 + 2 788).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo

jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. září 2017

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
S. K.